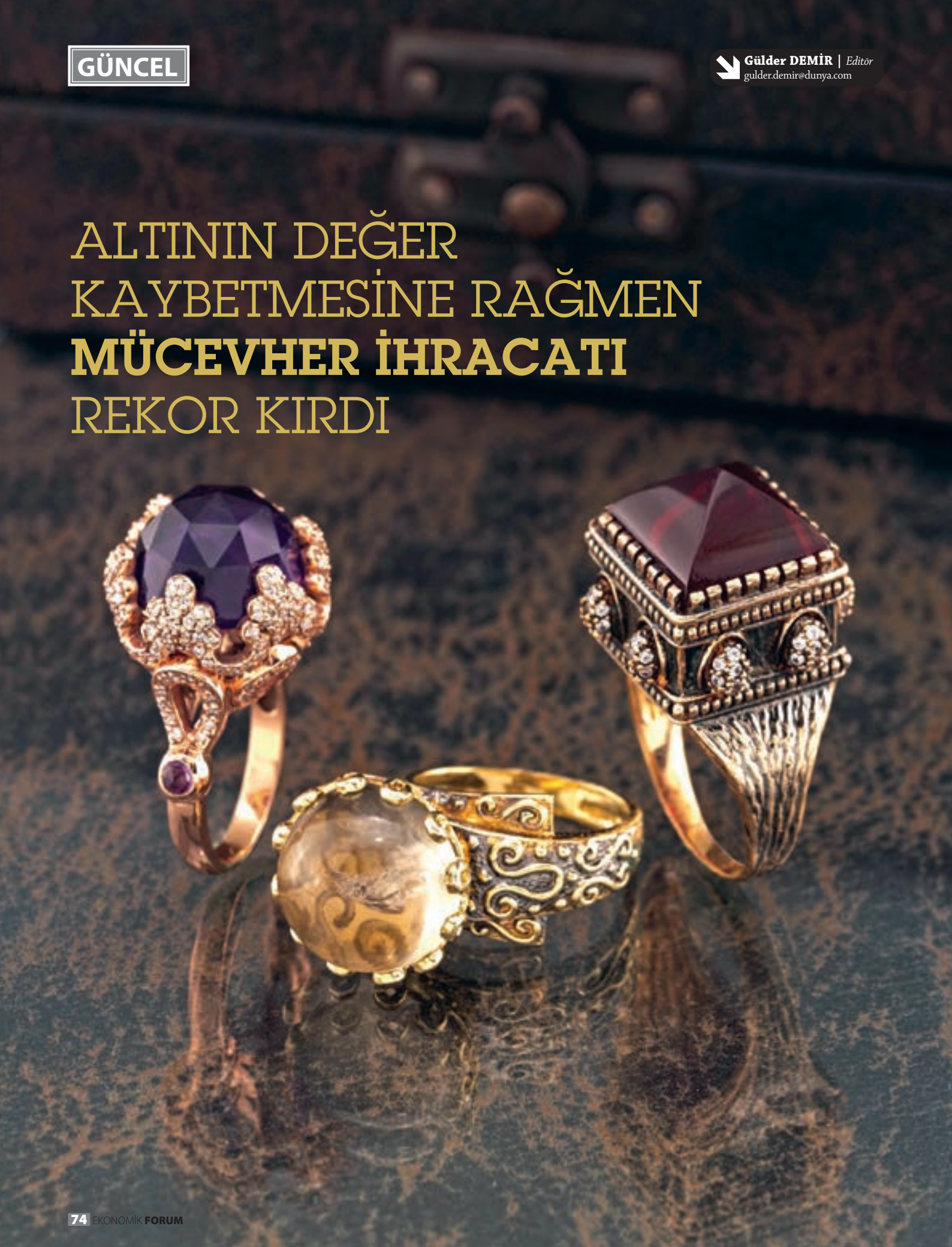
Gülder DEMİR | *Editör*
gulder.demir@dunya.com

ALTININ DEĞER KAYBETMESİNE RAĞMEN **MÜCEVHER İHRACATI** REKOR KIRDI

Türkiye'nin ekim ayı mücevher ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre rekor oranda bir büyümeyle **%71 arttı ve 330 milyon doların üzerinde** gerçekleşti. Ocak-Ekim döneminde toplam mücevher ve takı ihracatı ise ortalama %20,61 oranında artış göstererek 2 milyar 200 milyon 517 bin doları geçti.

Deloitte Türkiye Ekonomi Danışmanı Dr. Murat Üçer tarafından hazırlanan "Soru ve Cevaplarla Dünya ve Türkiye Ekonomisi: Neredeyiz? Nereye gidiyoruz?" raporu yayımlandı. Dünya ekonomisine ilişkin temel tespit ve öngörülerin yanı sıra, Türkiye ekonomisinin büyümesine, cari açık ve enflasyona Altın 2001 yılından sonra en gözde yatırım araçlarından biri haline geldi. 2001'de onsu 256 dolara inen altının fiyatı 2011'de 1.921 dolara yükseldi. Söz konusu dönemde %650 değer kazanan altın, 2012'de de yatırımcının tercihleri arasında yerini aldı. 2013'te ise ABD Merkez Bankası'nın (FED) para politikası nedeniyle yılı düşüşle tamamladı. Altın'ın bu yılı da düşüşle bitirmesi bekleniyor. Ve daha da ötesi 2015 yılının da altın yatırımcısı için kayıp bir yıl olacağı öngörülüyor.

Tahminler farklı olsa da analistler düşüşün süreceği konusunda hemfikir. Finans kuruluşu ABN Amro'nun yılsonu beklentisi 1.100, 2015 sonu beklentisi ise 800 dolar civarı. JP Morgan'ın 2015 tahmini 1.220 dolar. Değerli metallerdeki isabetli öngörüleriyle bilinen Oversea Chinese Banking Corp analisti Barnabas Gan'a göre ise, 1000 doların altı sürpriz değil. Goldman Sachs analisti Jeffrey Currie'nin yıl sonu öngörüsü de 1.050 dolar.

DOLAR KURU İLE ALTIN FİYATININ ETKİLEŞİMİ

FED politikaları altın fiyatlarının geleceği açısından tek belirleyici etken olmasa da önemli bir kriter olarak görülüyor. Çünkü uluslararası piyasalarda altın dolar ile alınıp satılıyor ve dolarla da altın fiyatları arasında %95 ters korelasyon var. 1 Temmuz 2014 tarihinden bu yana altın %12,6 gerilerken dolar, diğer para birimlerine karşı %10 değer kazandı. Dolardaki yükselişin merkez bankaları arasındaki ayrışmadan kaynaklanıyor. Avrupa ve Japon merkez bankaları düşük faizi korumak için genişlemeye gittiği ortamda, FED önümüzdeki yıl ilk faiz artırımına hazırlanıyor.

ABN Amro analisti Georgette Boele, hazırladığı raporda, "Dolardaki ralli, özellikle FED bu yıl daha şahinleşirse, daha da sürer" diyor.

Boele, raporunda yatırımcı pozisyonlarının halen hatırı sayılır miktarda olduğunu ve son veriler bu pozisyonların ılımlı bir şekilde düştüğünü gösterirken, satışların armasının muhtemel olduğunu belirtiyor.

ALTIN ÇIKARIM VE ÜRETİM MALİYETİNİN FİYAT ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Altın fiyatlarında yaşanan düşüşle birlikte gündeme gelen ve tartışılan konulardan biri de altın çıkarma ve üretim maliyeti oluyor. Dünya altın talebinin %70'ini karşılayan beş büyük şirketin nakit maliyeti 695 dolar/ons. Dünya ortalaması ise 708 dolar/ons. Yine beş büyük şirketin ortalama sürdürülebilir maliyeti 1.032 dolar/ons. Sürdürülebilir maliyet, şirketlerin varlığını sürdürebilmesi için katlanabilecekleri maliyeti göstermesi açısından daha fazla önemseniyor.

Saxo Bank'tan Ole. S. Hansen, üretim maliyetlerinin son beş yılda kuvvetli bir şekilde arttığını, gelinen aşamada bazı madenlerin 1.200 seviyesinin altına gelinen hareketle baskı altına girdiğinin söylüyor. Hansen, 1.100 altında bu sayının hızla artmasını bekliyor.

Altının bu seviyeden döneceğini düşünenler kadar yükseleceğini de tahmin eden analistler var. Ünlü yatırım firması CB Capital Partners Yatırım Müdürü Henry To, Marketwatch sitesindeki makalesinde altın fiyatlarının sağlam bir uzun vadeli yatırım olduğunu belirtiyor. To, 2013 yılında altın hakkında düşüş tahmin ettiklerini, tahminlerin tuttuğunu belirterek, bu kez genel kanının aksine altının yükseleceğini öngörüyor.

CB Capital Partners Yatırım Müdürü Henry To, altının yükselmesini tetikleyecek dört uzun vadeli trendi açıklarken, mevcut fiyatlarda altın madeni çıkaran şirketlerin yeni altın kaynaklarına yöneleceğini vurguluyor. To, altının 1000 doların altına düşmesi durumunda dünyadaki 80 altın madeni şirketinin yarısının zarar edeceğini, bu durumun şirketleri düşük maliyetli yeni kaynaklara yönelteceğini bunun da altın üretimini artıracağını öne sürüyor.

To, Avrupa'da parasal birliğin çökeceğini bunun altın fiyatlarında yükselişe en önemli gerekçelerden biri olacağını ifade ediyor. To'ya göre, Avrupa'da ekonomik dengesizlikler ve yaşlanan nüfusun sosyal güvenlik sistemine yarattığı maliyet AB'nin ABD gibi sağlıklı bir birlikten çok uzak olduğuna dikkat çekiyor. AB parasal birliğinin 2020'ye kadar dağılacağını öngören To, bu gelişmenin altın fiyatlarını sıçratacağını savunuyor.

Altın fiyatlarındaki düşüşe en büyük gerekçesini FED'in tahvil alımını sonlandırması olmasına bağlayan CB Capital Partners

TÜRKİYE "YASTIK ALTI" **ALTIN REZERVİ ZENGİNİ**

Murat Üçer, Global Source Partners Türkiye danışmanlığının yanı sıra Turkey Data Monitor kurucu ortağı ve Koç Üniversitesi yarızamanlı öğretim üyesidir. Finans kuruluşlarına, uluslararası firmalara ve kamu kurumlarına makroekonomik danışmanlık yapmakta, Deloitte platformları da dâhil olmak üzere eğitim programları ve Türkiye makroekonomisi hakkında seminerler vermektedir. Daha önce Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), Credit Suisse ve Uluslararası Para Fonu'nda (IMF) ekonomist olarak görev almış, 2001'de Hazine ve 1997'de T.C. Merkez Bankası olmak üzere üst düzey danışmanlık görevlerinde bulunmuştur. Lisans ve Doktora derecelerini sırasıyla Boğaziçi Üniversitesi ve Boston College'dan alan Üçer'in Türkiye ekonomisi üzerine çok sayıda makalesinin yanı sıra Türkiye'de 2001 krizi üzerine yayınlanmış bir kitabı da bulunmaktadır.

Altın Üretiminin %70'ini Gerçekleştiren İlk Beş Şirketin Altın Çıkarma Maliyeti (ons/dolar-2014 2.çeyrek itibarıyla.)

Şirket	Ülke	Sürdürülebilir Maliyet	Nakit Maliyet
Goldcorp	Kanada	1,135	687
Barrick Gold	Kanada	919	566
Newmont Mining	ABD	1,115	767
Polyus Gold	Rusya	1,002	707
Newcrest Mining	Avusturalya	988	750
Ortalama Maliyet		1,032	695

***Kaynak**: Denver Gold Forum, XTB Araştırma*

Mücevher İhracatçıları Birliği Başkanı Ayhan Güner, altın fiyatlarının geçen seneye göre %50 oranında gerilemesi nedeniyle hacim artışının ciroya yeteri kadar yansımadığını belirtti.

Yatırım Müdürü Henry To, FED Başkanı Janet Yellen'in ABD'deki ekonomik toparlanmayı 1930'larla kıyasladığını ve aynı hatanın yapılmaması için "güvercin" kalıp uzun süre faiz artırmayacağını öngörüyor. FED'in 4,5 trilyon dolarlık bilançosunun küçülmesinin mümkün olmadığını savunan To, bu gelişmenin altın fiyatlarını artıracağını belirtiyor.

CB Capital Partners Yatırım Müdürü Henry To, altın fiyatlarının artacağına yönelik dördüncü öngörüsünü de şöyle açıklıyor:

"Altın fiyatlarındaki düşüşe Hindistan'daki düşük talep de rol oynamıştı. Ancak yeni hükümetiyle yatırımcılara güven veren Hindistan'da borsalar da bu sene muazzam yükseldi. IMF 2015 büyüme tahminini %6,4'e çıkardı. Hindistan ekonomisi büyüdükçe altın talebinin artması sıklıkla görülen bir korelasyon."

Bu dört gerekçeyi sıralayan CB Capital Partners Yatırım Müdürü Henry To, okuyucusuna da altında kısa vadeli hareketlere dikkat etmeksizin uzun vadeli yatırım yapmalarını öneriyor.

HİNDİSTAN'IN ALTIN TALEBİNİN ÖNEMİ

CB Capital Partners Yatırım Müdürü Henry To, altın fiyatının artmasını Hindistan ekonomisinin büyümesine bağlamasının nedeni fiziksel talebin altın fiyatını etkileyen önemli bir etken olmasından kaynaklanıyor. Çünkü dünyanın altın talebinin %57'si mücevherat sektöründen geliyor ve dünyada mücevher kullanımında başı çeken ülke ise Hindistan. Ayrıca cari açık sorunu yaşayan Hindistan 2010'dan bu yana altın ithalatına vergi oranını %4'ten %10'a çıkardı. Mayıs ayında göreve yeni gelen Başbakan Narendra Modi, cari işlemler dengesinde iyileşme olduğu takdirde, altın ithalatında uygulanan vergi oranının düşürülebileceğine yönelik açıklamalarda bulunuyor. 2014 aralık ayında bütçe görüşmeleri sonucunda Hindistan'da fiziksel talebi artırıp altın fiyatlarını yukarı çekebilir.

MÜCEVHER İHRACATI %71 ARTTI

Altın fiyatlarındaki düşüş, altın imalat sektörünün ana hammaddesini etkilediği için doğal olarak maliyetleri ve fiyatları da etkilediğini belirten Mücevher İhracatçıları Birliği (MİB) Başkanı Ayhan Güner, Türkiye'de altın fiyatları düştükçe altına olan talebin arttığına dikkat çekiyor. Altın fiyatlarının geçen yılın aynı dönemine göre %40 civarında düştüğünü vurgulayan Güner, "Geçen yılki kilogram fiyatı 55 bin lira olan altın, bugün 37 bin lira. İş hacmi bakımından iki kriterimiz var. Bunlar miktar ve değer. İş hacmi miktar bakımından artsa da altın ve dövizde dalgalanmalar nedeniyle değer bakımından aynı miktarda artmıyor hatta azalabiliyor" dedi.

Güner, altın fiyatlarının geçen seneye göre %50 oranında gerilemesi nedeniyle hacim artışının ciroya yeteri kadar yansımadığını dile getirdi.

MİB Başkanı Ayhan Güner, Türkiye'nin Ekim ayı mücevher ihracatının, geçen yılın aynı dönemine göre rekor oranda bir büyümeyle %71 arttığını ve 330 milyon doların üzerinde gerçekleştiğini söyledi. Güner, Ocak-Ekim döneminde toplam mücevher ve takı ihracatının ise ortalama %20,61 oranında artış göstererek 2 milyar 200 milyon 517 bin doları geçtiğini belirtti.

MİB tarafından açıklanan 2014 Ekim ayı külçe altın hariç mücevher ihracatı, değer bazında 2013 Ekim ayına göre %70,39

2014 Ekim Döneminde En Çok İhracat Yapan Ülkeler

ÜLKE	EKİM 2013 DEĞER ($)	EKİM 2014 DEĞER ($)	DEĞİŞİM (%) DEĞER ($)
Birleşil Arap Emirlikleri	37,448,990.81	58,865,979.94	57.19
Irak	24,621,623.83	14,694,090.80	-40.32
ABD	8,969,237.24	11,518,588.13	28.42
Kazakistan	11,261,927.01	8,559,999.07	-23.99
Almanya	9,812,192.17	8,074,108.77	-17.71
Libya	6,705,289.62	7,973,982.06	18.92
Belçika	823,841.40	7,305,300.03	786.74
Kırgızistan	7,607,650.31	7,262,989.66	-4.53
İsrail	6,287,497.34	6,959,243.05	10.68
Azerbaycan-Nehcıvan	7,235,667.38	4,912,639.03	-32.1

artarak 330 milyon 231 bin 499 dolar oldu. Miktar bazında ise Ekim ayında 187 bin 815 kiloluk mücevher dış pazarlara satıldı. Bu rakam Eylül ayında da rekor kırarak 403 milyon 565 bin dolar seviyesinde gerçekleşmişti.

Ekim ayında altından mamul mücevherci eşyası satışı 309 milyon 194 bin dolar, gümüşten mamul kuyumcu eşyası satışı 9 milyon 669 bin dolar, pırlantalı altından mamul satışı ise 7 milyon 671 bin 709 dolar olarak gerçekleşti.

Mücevher sektörünün Ocak-Ekim 2014 performansı ürün gruplarına göre değerlendirildiğinde ise altından mamul mücevherci ve kuyumcu eşyası satışının 1 milyar 994 bin 200 doları aştığı görülüyor. Gümüşten mamul mücevherci eşyası 91 milyon 862 bin dolar ile ikinci sırada yer alıyor. Pırlantalı altın ve gümüşten mücevherci eşyası ihracatı ise 61 milyon 419 bin dolar düzeyini yakaladı.

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİNE YAPILAN İHRACAT %57,19 OLDU

Türk mücevher sektörünün gözde pazarı Ekim ayında da Körfez ülkeleri oldu. Türkiye'nin en çok altından mamul takı ihracatı yaptığı ülke Birleşik Arap Emirlikleri oldu. 58 milyon 865 bin dolarlık mücevher alımı yapan BAE'yi Irak, Amerika Birleşik Devletleri, Kazakistan ve Almanya izliyor.

İhracat yapılan ülkeler listesinde 8'inci sırada yer bulan Belçika ise geçen yılın aynı dönemine göre %786'lık artışla Türkiye'den 7 milyon 305 bin dolarlık mücevher aldı.

Bölgeler bazında değerlendirildiğinde Ekim'de Avrupa Birliği ülkelerine mücevher ihracatı 41 milyon 650 bin dolar düzeyinde gerçekleşti. Aralarında Birleşik Arap Emirlikleri, Irak ve İsrail'in yer aldığı Yakın ve Orta Doğu ülkelerine takı ihracatı yaklaşık 85 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

ALTIN FİYATLARINA RAĞMEN İHRACAT ARTTI

Ekim ayı ihracat rakamlarının geldiği noktayı değerlendiren Mücevher İhracatçıları Birliği Başkanı Ayhan Güner, döviz kurlarındaki dalgalanma ve altın fiyatlarına dikkat çekerek şunları söyledi:

"Mücevher ihracatında tek belirleyici biz ya da mal sattığımız ülkeler olmuyor. Dünya çapında döviz kurları çok hareketli. Altın fiyatları geçen seneye göre %50 geriledi. Miktar olarak mücevher ihracatımız artsa bile altın fiyatlarındaki gerilemeden dolayı değer olarak aynı oranda artmıyor. Şu anda aylık bazda %71, 10 aylık dönemde de %20^'nin üzerinde artış gerçekleştirdik. Oysa miktar olarak artışımız %35'in üzerinde. Altın eğer geçen seneki seviyelerinde olsaydı yıllık ihracat değer artışımız %50'lerde olacaktı. Altının değer kaybına rağmen ihracatta artış kaydedebilmemiz sektörümüzün dünya pazarlarındaki payını arttırması anlamında değerli bir göstergedir."

